

1.

Když jsem se toho dne oblékal, probíral jsem v mysli dlouhý seznam statistických údajů, vyhybavých formulací a nadsázek, které se zřejmě v mém hlášení očekávají. Moje oddělení – Produkci – stíhala nemoc za nemocí, spousta zaměstnanců dala výpověď, a práce se přece nedá udělat, když na to nejsou lidi. Ovšem předsednictvo tohle asi jako omluvu nepřijme.

Rozetřel jsem si po obličejí mýdlový krém na odstranění vousů a oplachoval jsem jej tenkým pramínkem vody ze sladkovodního kohoutku. Jsem marnotratník, ale co, poplatky platím a po slané vodě mě svědí obličej. Než jsem stačil spláchnout poslední zbytek lepkavého strniště, pramínek vyschl a už se neukázal. Mírně jsem zaklel a domyl se slanou vodou. Tohle se stávalo v poslední době každou chvíli a někteří lidé tvrdili, že v tom mají prsty sabotéři od konzoušů. Vláda nařídila přepadové kontroly na všech pracovištích Newyorské vodovodní společnosti, ale zatím to k ničemu nevedlo.

Na chvíličku jsem se zadíval na ranní zpravodajství, které běželo nad holicím zrcátkem... včerejší prezidentova řeč, krátký záběr stříbité rakety k letu na Venuši, zatím usazené na písku v Arizoně, nepokoje v Panamě... vypnul jsem to, když z nahraného záznamu zacinkal signál, že už mám jen čtvrt hodiny času.

Bylo velice pravděpodobné, že zas přijdu pozdě, což rozhodně nepřispěje k uchláhlení předsednictva.

Pět minut jsem ušetřil tím, že jsem si oblékl košili od včerejška, místo abych přepínal knoflíčky do čisté, a šťávu připravenou k snídani jsem nechal zteplat a vyvětrat na stole. Jenže těch pět minut jsem pak zase ztratil, když jsem se pokoušel zavolat Kathy. Nebrala telefon a já se dostal do kanceláře pozdě.

Naštěstí – ač to bylo naprosto nezvyklé – přišel Fowler Schocken taky pozdě.

Fowler zavedl u nás v podniku takový zvyk, že se týdenní porada předsednictva schází už čtvrt hodiny před začátkem normální pracovní doby. Úředníkům a písarkám to hýbe žlučí, ale Fowlerovi to nepůsobí nejmenší obtíže. Tráví v kanceláři každé ráno tak jako tak a „ráno“ pro něho začíná při východu slunce.

Než schůze začala, měl jsem dnes dokonce ještě čas sebrat ze svého stolu podklady, které mi připravila sekretářka. Když vstoupil Fowler Schocken, zdvořile se omlouvaje za zpoždění, seděl jsem už na svém místě na vzdálenějším konci stolu, přiměřeně odpočatý a tak sebejistý, jak se od spolupracovníka Fowlera Schockena očekávalo.

„Dobré jitro,“ pozdravil Fowler a nás všech jedenáct jako obvykle slabomyslně zamručelo. Neposadil se. Zůstal stát a jeden a půl minuty nás otcovsky obzíral. Pak se s náladou výletníka, který si na den vyrazí do Xanadu, pozorně a rozradovaně rozhlédl místností.

„Právě jsem přemýšlel o naší zasedací síni,“ začal a my všichni jsme se po ní rozhlédli. Místnost není ani velká, ani malá, řekněme tak třikrát čtyři, ale je příjemně chladná, dobře osvětlená a imponantně zařízená. Ventilátory jsou vynalézavě skryty za vlasy, které oživují místnost, koberce vysoké a měkké a každý kousek nábytku je odshora až dolů z pravého, znalecky ověřeného, nefalšovaného stromového dřeva.

Fowler Schocken pokračoval: „Máme opravdu pěknou zasedací síň, přátelé. A proč bychom také neměli, když firma Fowler Schocken & spol. je největší reklamní agenturou ve městě. Shrábneme o celé stovky megadolarů ročně víc než ostatní. A –“ objel nás očima, „myslím, že se mnou budete souhlasit, když řeknu, že nám to stojí za námahu. V téhle místnosti nesedí nikdo, kdo by neměl alespoň dvoupokojový byt.“ Sjel pohledem na mne. „Dokonce i svobodní mládenci. Když mám mluvit za sebe, mně se vede dobře. Z letního sídla mám vyhlídku na jeden z největších parků na Long Islandu. Po léta už jsem se nedotkl proteinu, pochutnávám si jen na čerstvém mase. Když si chci někam vyrazit, sednu do cadillacu. Bídu ode dveří zahánět nemusím a myslím, že vy všichni, jak tu sedíte, můžete říci totéž. Nemám

pravdu?“ Ruka našeho ředitele oddělení pro průzkum trhu vyletěla, jako když ji vystřelí, a Fowler mu pokynul: „Prosím, Matthewe.“

Matt Runstead dobře ví, odkud mu kape. Vyzývavě se rozhlédl kolem stolu. „Chtěl jsem jen zdůraznit, že souhlasím s panem Schockem – na sto procent – v každém ohledu!“ vyjelo z něj.

Fowler Schocken sklonil hlavu. „Díky, Matthewe.“ Vzal to docela vážně. Teprve po chvíli mohl pokračovat. „Všichni víme,“ řekl, „co nás dělá tím, čím jsme. Neustále máme na paměti vznik výrobků Ryzí Super, i jak jsme vyvolali v život Indiaprům. První oblastní trust! Stmelil velkou část kontinentu v jeden jediný výrobní komplex. Firma Schocken & spol. stála u kolébky obou těchto projektů. Nikdo o nás nemůže říct, že chodíme po vyšlapaných pěšinách. Ale tohle už je za námi.“

Přátelé! Něco bych se rád dozvěděl. Odpovídat můžete otevřeně – nezačínáme ztrácet dech?“ Patříčně se odmlčel a pátravě si prohlížel naše obličej. Les zdvižených rukou nechal zatím bez povšimnutí. Bůh mi odpusť, měl jsem ji nahoře taky. Pak mávl na muže, který seděl po jeho pravici. „Tak vy, Bene,“ řekl.

Ben Winston vstal a spustil barytonem: „Mohu-li promluvit jménem oddělení průmyslové antropologie, pak odpovídám: Ne! Věnujte, prosím, pozornost dnešní výkonnostní zprávě – dostanete ji sice v poledním bulletinu, ale dovolu, abych ji ve stručnosti přednesl už teď. Podle pŕlnočních ukazatelů všechny základní školy na jih od Mississippi již zavedly námi doporučené balení školních obědů. Sojáčky s regenerovaným řízkiem,“ – kolem stolu neseděl jediný člověk, který by se neotřásl při pomyšlení na sojáčky s regenerovaným řízkiem – „jsou v konzervách stejně zelených, jako jsou výrobky Univerzalu. Ale bombóny, zmrzlina a krabičky dětských cigaret Šlučík jsou baleny v hýřivé červeni Superu. Až tyhle děti vyrostou...“ Pozvedl rozjásané oči od svých poznámek. „Podle našich speciálních šetření – do patnácti let jsou výrobky Univerzalu na huntě, pes po nich neštěkne a úplně zmizí z trhu!“

Usedl v bouři potlesku. Schocken plácal také a povzbudivě hleděl na nás zbývající. Vyklonil jsem se, na tváři výraz číslo jedna – horlivé nadšení, jiskrný duch, schopnosti muže na svém místě. Ale nemusel jsem se namáhat. Fowler ukázal na hubeného člověka vedle Winstona. Byl to Harvey Bruner.

„Nemusím vám snad zdůrazňovat, vážení přítomní, že oddělení prodejních námětů má své vlastní problémy,“ řekl Harvey, nadýmaje vyzábělé tváře. „Ať se na místě propadnu, jestli celá naše zatracená vláda není prolezlá konzouši! Však sami víte, co udělali. Prohlásili za nezákonné zavedení působivých ultrazvuků v našich poslechových reklamách – jenže my jsme jejich nápor odrazili celou řadou významoslovných narážek, které se vážou na každé základní trauma a neurózu dnešního amerického života. Popřáli sluchu těm potrhlym lemováním od bezpečnosti a překazili nám promítání zpráv na okna aerobusů – jenže i to jsme odrazili. Dostal jsem zprávu z laboratoří,“ obrátil se přes stůl k našemu řediteli výzkumu, „že co nevidět už se bude zkoušet systém promítání přímo na sítnici oka.“

A nejen to, jdeme ještě dále. Jako příklad bych rád uvedl Kofilissi–“ odmlčel se v půli slova. „Promiňte, pane Schockene,“ zašeptal. „Hlídá naše stráž tuto místnost?“

Fowler Schocken přikývl. „Je tu absolutně čisto, až na obvyklé mikrošpiónky instalované státním departementem a sněmovnou. A ty máme přirozeně napojené na playback z magnetofonu.“

Harvey se uklidnil. „Tak pokud se týče té Kofilissimy,“ pokračoval, „nasadili jsme to v patnácti klíčových městech. Kampaň vedeme jako obvykle – zásoby Kofilissimy na třináct týdnů, tisíc dolarů na ruku a víkend na ligurské Riviére pro každého, kdo to vezme. Ovšem – a v tom podle mého soudu spočívá pravá velikost celého podniku – každý vzorek Kofilissimy obsahuje tři miligramy jednoduchého alkaloidu. Zdraví neškodí. Zato však zaručeně vytvoří návyk. Během deseti týdnů je zákazník polapen na celý život. Léčení by ho přišlo přinejmenším na pět tisíc dolarů, takže je pro něho mnohem jedno-

dušší pít prostě Kofilissimu dál – tři šálky při každém jídle a hrnek Kofilissimy k posteli, přesně jak to stojí v návodu na lahvi.“

Fowler Schocken zářil a já jsem znovu napjal svaly na výraz číslo jedna. Vedle Harveyho seděla Tilda Mathisová, šéfka oddělení styku s konzumenty, kterou si osobně vybral Schocken. Jenže při schůzích předsednictva Fowler nikdy ženy mluvit nenechával a vedle Tildy jsem seděl já.

Už jsem si v hlavě sumíroval pár úvodních slov, ale Fowler Schocken mě s úsměvem nechal být. Spustil: „Nebudu se ptát na zprávy ze všech oddělení. Na to nemáme čas. Odpověď už jsem dostal, pánové. A je to odpověď podle mého gusta. Až dosud jsme přijali každou výzvu k boji. A proto vám teď chci hodit novou rukavici.“

Stiskl knoflík na panelovém monitoru a obrátil se na otáčivé židli. V místnosti zhasla světla. Picassův obraz, který byl promítán za Schockenovu židli, vymizel a na jeho místě se objevil hrubý povrch obrazovky. Na ní se začal tvořit jiný obraz. Jeho námět jsem toho dne už jednou viděl: při holení ve zprávách nad zrcátkem.

Byla to raketa pro let na Venuši, netvor zvíci tisíce stop, naducané dítko štíhlých V2 a podsaditých měsíčních raket z minulosti. Obklopovalo ji lešení z ocele a hliníku, po němž šplhaly drobné figurky a čile vládly malinkými namodralými plameny autogenů. Obraz zřejmě běžel ze záznamu. Ukazoval raketu, jak vypadala před týdnem, ne-li před měsíci, v počátečním stadiu konstrukce, a ne takřka připravenou pro odlet, jak jsem ji viděl ráno.

Hlas z obrazovky pronášel triumfálně, třebaže nesprávně: „Toto je loď, která doletí ke vzdálené stálici!“ Poznal jsem komentátora z oddělení zvukových efektů, jehož hlas zněl jako varhany, a bez námahy jsem znalecky odhadl, že slova prýští z pera některé Tildiny textařky. Velkorysá ledabylost, s níž se zaměňovala Venuše za stálici, určitě pocházela od někoho z Tildina sboru.

„Toto je loď, již Kolumbus dneška povede vzduchoprázdňem,“ říkal hlas. „Šest a půl miliónu tun oceli a uvězněných blesků – archa

pro osmnáct set mužů a žen se vším vybavením, aby si v novém světě mohli zařídit domov. Kdo do ní nastoupí? Kteří šťastlivci první převzou vládu nad bohatou a panenskou půdou jiného světa? Dovolte, abych vám je představil – muže a ženu, dva z těch neohrožených...“ Hlas mluvil dál. Obraz na stínítku se prolнул do prostorného předměstského pokojíku brzy po ránu. Bylo vidět otce, jak skládá postele do zdi a vytahuje stěnu na vytvoření dětského koutku. Matka chystala snídani a stavěla stůl. Při snídani nad kávou a dětskou kaší (před každým stála samozřejmě konvička kouřící Kofilissimy) se všichni ujišťovali, jak byli moudří a odvážní, že se přihlásili k cestě na Venuši. A závěrečná otázka nejmladšího žvatláka („Mami, až vylostu, můžu vzít svoje dětičky na tatovou tláskou hvězdičku, jato je Venuše?“) dala pokyn k promítnutí řady nesmírně působivých záběrů z Venuše, jak bude vypadat, až děti dorostou – zelená údolí, křišťálová jezera, nádherné horské scenérie.

Komentář nepopíral – ale také se tím nijak nezdržoval –, že pionýři budou muset celá desetiletí živořit jen z hydroponických rostlin a v hermeticky uzavřených kabinách, než si upraví nedýchatelnou atmosféru Venuše a dosáhnou v tomto bezvodém světě normálního koloběhu vody.

Když snímek začal, bezděčně jsem stiskl stopky na hodinkách. Když skončil, podíval jsem se na výsledek: devět minut! Tříkrát tolik, než kolik povoluje zákon pro obchodní reklamu. A o plnou minutu déle, než se nám obvykle podaří prosadit.

Teprve když se znovu rozsvítila světla, když jsme si zapálili cigarety a Fowler Schocken se s vervou ponořil do výkladu připraveného na dnešek, začalo mi svítat, jak je to možné.

Začal od Adama a pěkně zeširoka způsobem, který v poslední době vlil novou šťávu do našeho řemesla. Nejprve obrátil pozornost k dějinám reklamy – od jednoduchého a jen služebného požadavku rozprodat již vyrobené zboží k její dnešní úloze vytvářet nová průmyslová odvětví a měnit potřeby lidí na celém světě podle potřeb obchodu.

Znovu se vrátil k tomu, co jsme my, firma Fowler Schocken & spol., již vykonali za dobu naší výbušné činnosti, a pak pronesl:

„Existuje staré pořekadlo: ‚Štěstí leží každému na dosah ruky.‘ My jsme dokázali jeho pravdivost. My jsme si pro ně sáhli.“ Pečlivě zamáčkl cigaretu. „My jsme si pro ně sáhli,“ opakoval. „My jsme do slova a do písmene dobyli svět. Jako Alexandr s pláčem toužíme po nových světech, které bychom mohli dobýt. A *tady* –“ mávl na obrazovku za sebou, „*tady* jste právě viděli první z nich.“

Matta Runsteda jsem nikdy neměl v lásce, to už vás možná napadlo. Je to takový štoura, který do všeho strká nos, a dokonce ho podezřívám, že odposlouchává i telefonické hovory z domácích linek. Určitě si někde vyčenichal ten plán s Venuší už dávno předem, protože i kdyby byl sebepohotovější, nemohl by se zmoci na řeč, kterou pronesl. Zatímco my jsme se ještě vzpamatovali ze Schockenových slov, Runstead už byl na nohou.

„Pánové,“ zvolal vášnivě, „toto je skutečně dílo génia. Nejenom nějakou Indii! Nejenom nějakou hromadu zboží, ale celou planetu máme na prodej! Ať žije Fowler Schocken – náš Clive, náš Bolívar, náš John Jacob Astor¹ nového světa!“

Jak už jsem řekl, Matt byl první, ale pak jsme po řadě vstali všichni a řekli asi totéž. Já taky. Nedalo to žádnou práci, dělal jsem to už léta. Kathy tomuhle nikdy neporozuměla, třebaže jsem se jí celkem povrchně pokoušel vysvětlit, že se jedná o jakýsi náboženský obřad – něco jako když se rozbíjí láhev šampaňského o příď lodi nebo když se obětuje dívka, aby byla dobrá úroda. S touž povrchností jsem nikdy nehnal věci příliš daleko. Myslím, že nikdo z nás – až možná na Matta

¹ *Clive* Robert (1725–1774) – britský generál a státník, zakladatel britského impéria ve Východní Indii. *Bolívar* Simon (1783–1830) – venezuelský generál a revolucionář. Vůdce osvobozenického boje Latinské Ameriky proti Španělům. *Astor* John Jacob (1763–1848) – americký velkopodnikatel, obchodník s kožšinami. – Runstead tedy v jediné větě spojuje tři osoby zcela nesouměřitelného historického významu a poslání.

Runsteada – by sám od sebe nevnucoval světu opiové přípravky čistě kvůli penězům. Ale když jsme vyslechli řeč Fowlera Schockena a sami sebe zhypnotizovali papouškovskými replikami, byli jsme schopni jakéhokoliv činu, který by sloužil našemu bohu – Prodeji.

Nechci tím říci, že jsme byli zločinci. Alkaloidy v Kofilissimě byly přece – jak zdůraznil Harvey – neškodné.

Když jsme se všichni vymluvili, Fowler Schocken stiskl další knoflík a ukázal nám nárys jakéhosi plánu. Vysvětloval jej pečlivě, bod za bodem. Předložil nám diagramy, grafy a schémata celého nového oddělení firmy Fowler Schocken & spol., které bude vytvořeno za účelem rozvoje a využití zdrojů na planetě Venuši. Zmínil se o únavných intervencích a o navazování známostí v Kongresu, které nám však vynesly výlučné právo vybírat daně a poplatky z planety – a mně při tom začalo svítat, jak si mohl bez obav dovolit devítiminutovou reklamní relaci. Vysvětloval nám, jak vláda – je to zvláštní, že pořád ještě myslíme a mluvíme o tom centru finančních nátlaků, jako by to byla nějaká instituce s vlastní vůlí – jak si vláda přeje, aby se Venuše stala americkou planetou, a jak se rozhodla uskutečnit tento plán za pomoci speciálně amerického nadání pro reklamu, čím déle mluvil, tím víc jsme se rozehtívali jeho ohněm. Už jsem záviděl muži, který bude stát v čele Venušiny sekce. Každý z nás by byl na takovou práci pyšný.

Fowler mluvil o potížích se senátorem z Du Pontovy chemické společnosti, který má za sebou čtyřicet pět hlasů, a o snadném vítězství nad senátorem od Nash-Kelvinatora, který jich má jen šest. S hrdotí se zmínil o fingované demonstraci konzoušů proti firmě Fowler Schocken & spol., kterou zorganizoval ministr vnitra, jinak fanatický antikonzervativec. Názorná schémata se sice báječně osvědčila a zkrátila celý výklad, ale přesto jsme se téměř celou hodinu dívali na přehled a naslouchali, co všechno už Fowler zařídil a co ještě plánuje.

Konečně vypnul promítač a řekl: „Tak jste viděli naši novou kampaň. Spustíme ji ihned – ještě dnes. Mám pro vás už jen jediné oznámení a pak se můžeme rozejít po práci.“

Fowler Schocken je dobrý herec. Dal si práci, aby vyhledal útržek papíru, z něhož přečetl větu, kterou by i náš obyčejný poslíček uměl vysypat z rukávu. „Vedoucím Venušiny sekce,“ přečetl, „bude Mitchell Courtenay.“

A to bylo vůbec největší překvapení, protože Mitchell Courtenay jsem já.

2.

Zdržel jsem se s Fowlerem ještě pár minut po odchodu ostatních členů předsednictva a pár vteřin trvala jízda výtahem ze zasedací síně do mé kanceláře v osmdesátém šestém patře, takže když jsem tam dorazil, vyklízela už Hester můj psací stůl.

„Gratuluji vám, pane Courtenayi,“ řekla. „Postěhujete se teď do osmdesátého devátého. Je to senzační novina. A já taky dostanu vlastní kancelář.“

Poděkoval jsem jí a zvedl jsem telefon. Ze všeho nejdřív jsem musel svolat svoje osazenstvo a předat otěže Produkce. Řada byla na Tomu Gillespieovi. Jenže *ve skutečnosti* jsem ze všeho nejdřív vytočil číslo Kathyina bytu. Zase nic, tak jsem svolal své hochy.

Byli jak se sluší a patří zarmouceni, že odcházím, a jak se sluší a patří se zaradovali, že si každý o stupínek polepší.

Pak byl čas k obědu, tak jsem problémy Venuše odsunul na odpoledne.

Vyřídil jsem si jeden telefon, rychle jsem se najedl ve firemním bufetu, sjel jsem výtahem k podzemní dráze a jel šestnáct bloků jižním směrem. Když jsem vyšel, octl jsem se toho dne poprvé na vzduchu. Už už jsem sahal po protisazových tampónech, ale pak jsem je nepoužil. Tenounce mžilo a vzduch se trochu pročistil. Bylo horké léto, všechno se na člověka lepilo; hordy lidí na přeplněných chodnících se stejně dychtivě jako já snažily zmizet co nejrychleji v některé z budov. Musel jsem si klestit cestu přes ulici do dvorany.

Výtah mě vyvezl do čtrnáctého poschodí. Byla to stará budova s nedokonalým kondicionováním vzduchu, takže mě v provlhlém obleku zamrazilo. Napadlo mě, že bych třesavky mohl použít místo povídání, které jsem si připravil, ale pak jsem to zavrhl.

Když jsem vešel do čekárny, vzhlédla ke mně dívka v naškrobené bílé uniformě. Řekl jsem: „Jmenuji se Silver. Walter P. Silver. Jsem objednan.“

„Ano, pane Silvere,“ rozpomněla se. „Něco se srdcem – říkal jste, že jde o náhlý případ.“

„Ano. Ovšem je to možná jen psychosomatická záležitost, ale myslím jsem –“

„Samozřejmě.“ Pokynula mi, abych se posadil. „Doktorka Nevinová vás vezme za chvíli.“

Chvilka trvala deset minut. Z lékařčiny ordinace vyšla mladá žena, nato nějaký muž, který seděl v čekárně přede mnou, vešel dovnitř. Když vyšel, sestra řekla: „Prosím, raďte do ordinace doktorky Nevinové.“

Vstoupil jsem. Kathy, krásně upravená a hezká v doktorském plášti, zastrkávala právě zásuvku s kartotékou do psacího stolu. Když se napřímila, pronesla otráveně: „To jsi ty, Mitchi!“

„Pronesl jsem jen jednu lež,“ prohlásil jsem. „Zalhal jsem jméno. Ale jinak se jedná o náhlý případ. A se srdcem to také souvisí.“

Spatřil jsem slabý záchvěv úsměvu, který nepronikl na povrch. „Jenže ne z lékařského hlediska,“ odpověděla.

„Vždyť jsem tvé recepční *oznámil*, že se pravděpodobně jedná o psychosomatickou záležitost. Řekla, že mám stejně počkat.“

„To si s ní vyřídím. Mitchi, víš přece, že se s tebou nemohu bavit v ordináčnících hodinách. Tak prosím tě –“

Posadil jsem se u jejího stolu. „Ty se se mnou nechceš bavit nikdy, Kathy. Co se děje?“

„Nic se neděje, Mitchi. Prosím tě, jdi pryč. Jsem lékařka a mám spoustu práce.“

„Ale tohle je důležitější. Kathy, pokoušel jsem se ti dovolat včera celý večer a dnes celé dopoledne.“

Ani na mne nepohlédla a zapálila si cigaretu. „Nebyla jsem doma,“ odpověděla.

„Ne, doma jsi nebyla.“ Naklonil jsem se, vzal jsem jí cigaretu a zhasil jsem ji. Zneklidněla, pokrčila rameny a vytáhla si další. Řekl jsem: „Nepředpokládám, že bych měl právo zeptat se své ženy, kde se zdržuje po práci?“

Kathy vybuchla: „Safra, Mitchi, vždyť víš –“ Zazvonil telefon. Na okamžik stiskla víčka. Pak zdvihla telefon, opřela se v křesle, očima přejížděla místnost, odpočívala a uklidňovala nějakého pacienta. Trvalo to jen chvíli. Ale jak hovor skončil, už se zas dokonale ovládala.

„Prosím tě, jdi pryč,“ řekla a zamáčkla cigaretu.

„Nepůjdu, dokud mi neřekneš, kdy se se mnou sejdeš.“

„Já... nemám čas se s tebou scházet, Mitchi. Nejsem tvoje žena. Nemáš právo mě takhle obtěžovat. Mohla bych tě dát úředně napomenout nebo zavřít.“

„Můj sňatek je právoplatně zaregistrovaný,“ připomněl jsem jí.

„Ale můj ne. A nikdy nebude. Jen co dojde ten rok, skončíme to, Mitchi.“

„Něco jsem ti chtěl říct.“ Zvědavost byla Kathyina slabá stránka.

Následovala dlouhá odmlka, a místo aby opakovala: „Prosím tě, jdi pryč,“ řekla: „Copak?“

Pokračoval jsem: „Něco velkolepého, co volá po oslavě. A jsem dokonce odhodlán použit to jako důvod, proč bych tě dnes večer na chvíli rád viděl. Prosím tě, Kathy – mám tě hrozně rád a slibuju ti, že nebudu dělat žádné scény.“

„... Ne.“

Ale váhala, než to řekla. Zeptal jsem se: „Prosím?“

„No –“ uvažovala, až do toho zazvonil telefon. „Tak dobrá,“ řekla mi. „Zavolej mi domů. V sedm. A teď mě nech mým nemocným.“

Zvedla telefon. Vyprovodil jsem se z ordinace sám, dokud ještě hovořila, a ona za mnou ani nepohlédla.

Když jsem vešel k Fowleru Schockenovi, hrbil se právě nad stolem a prohlížel si poslední číslo *Tauntonova týdeníku*. Časopis sálal sytými barvami, neboť uvolněná molekulární energie jeho tiskařských barev nasávala fotony po kapičkách, ale hýřila jimi ve sprškách. Zamával na mne jiskřivými stránkami a zeptal se: „Co vy na to, Mitchi?“

„Nesolidní reklama,“ odpověděl jsem okamžitě. „Kdybychom se museli my natolik snížit, abychom nadbíhali lidem plátkem, jako je Tauntonův – myslím, že bych dal výpověď. Moc laciný chyták.“

„Hm.“ Položil časopis obálkou dolů. Planoucí barvy vytryskly naposled a pak zešedly, neboť přišly o svůj světelný zdroj. „Máte pravdu – je to laciné,“ zadumal se. „Ale musíte jim přiznat, že jsou podnikaví. Taunton si pro své reklamy zajistí týdně šestnáct a půl miliónu čtenářů. Výhradně pro reklamy svých klientů a nikoho jiného! Doufám, že jste to s tou výpovědí nemyslel doslova. Právě jsem popíchl Harveyho, ať spustí *Šok*. První číslo vyjde na podzim v nákladu dvaceti miliónů. Počkejte –“ Milosrdně zvedl ruku, aby tím zarazil můj koktavý pokus o vysvětlení. „Rozumím dobře, jak jste to myslel, Mitchi. Jste zkrátka proti *povrchnosti* v inzerci. To já také. Taunton je pro mě výlupek všeho, co brání reklamě, aby si při našem způsobu života získala oprávněné uznání i v kruzích duchovenstva, lékařů a právníků. Pro něho není žádný úskok dost mizerný, aby se ho nechtyl, od podplácení soudce až ke krádeži zaměstnanců. A Mitchi, právě na něho si budete muset dát pozor.“

„Proč? Chci říct, proč zvláště na něho?“

Schocken se uchechtl. „Proč? Protože my jsme mu ukradli Venuši. Už jsem vám říkal, že je to podnikavec. Měl stejný nápad jako já. Nebylo snadné přesvědčit vládu, že u kolébky tohoto podniku máme stát my.“

„Teď do toho vidím,“ řekl jsem. A viděl jsem. Naše reprezentativní vláda je možná teď reprezentativnější než kdykoliv dřív v historii. Možná že nás ani tak moc nereprezentuje *per capita*, zato docela určitě *ad valorem*.² Jestli si rádi lámete hlavu filosofickými problémy, jeden bych tu pro vás měl: Má volební hlas každého lidského tvora platit stejně, jak se to předstírá v zákoníku a jak si to podle tvrzení některých lidí prý přáli zakladatelé našeho státu? Anebo má být každý

² *per capita* (lat.) – podle počtu hlav, *ad valorem* (lat.) – podle ceny, tj. majetku.

volební hlas vážen podle moudrosti, moci a vlivu – to jest podle peněz – voliče? Abyste dobře rozuměli, tenhle filosofický problém je pro vás, ne pro mě. Já jsem pragmatik, a co víc, pragmatik zapsaný na výplatní listině Fowlera Schockena.

Jedna věc mě však přece znepokojovala. „Nebude chtít Taunton něco podniknout – zkrátka, přímý výpad?“

„Nu, jistě se pokusí ukrást ten podnik nazpět,“ prohlásil Fowler jakoby nic.

„O to mi ani tak nejde. Ale jistě se ještě pamatujete, jak to bylo se zábořem Antarktidy.“

„Já byl při tom. Na naší straně sto čtyřicet ztrát, a co ztratili oni, ví sám pánbůh.“

„A to šlo jen o jeden kontinent. Taunton bere tyhle věci strašně osobně. Jestliže vyvolal krevní mstu pro nějaký pitomý zamrzlý kontinent, co asi podnikne kvůli celé planetě?“

Fowler mě začal chlácholit: „Ba ne, Mitchi. Ničeho se neodvází. Krevní msta je nákladná záležitost. Kromě toho, vždyť mu nedáváme žádné záminky – rozhodně ne takové, aby obstály před soudem. A za třetí... stejně bychom mu napráskali.“

„Taky si myslím,“ odpověděl jsem a vrátila se mi zviklaná jistota, jsem totiž na mou duši loajální zaměstnanec firmy Fowler Schocken & spol. Už od zelenáčských počátků jsem se snažil zařídit si život podle hesla „Všechno pro podnik a pro Prodej“. Jenže průmyslové krevní msty dovedou nadělat pěknou šlamastyku, dokonce i v naší branži. Není to víc než pár desítek let, co jedna malá, ale čilá agentura v Londýně zahájila spor s anglickou pobočkou společnosti B. B. D. & O. a vyhladila ji do posledního muže až na dva Bartony a jediného nezletilého Osborna. A taky se říká, že na schodech Hlavní pošty jsou dosud stopy krve na místě, kde se utkala Západní Unie s Americkou dopravní společností o smlouvy na přepravu pošty.

Schocken už zase pokračoval: „Je tu něco jiného, na co si budete muset dát pozor: naše potrhlá spodina. Tenhle plán je přímo stvořen,

aby je popíchl k akci. Kdekerá prožluklá organizace, která je na indexu, od konzoušů až po republikány, rozhodně vytáhne pro nebo proti. Zajistěte, aby byli všichni pro. Oni vychylují jazyček na vahách.“

„Dokonce i konzouši?“ pípl jsem.

„No, ti ne. Tak jsem to nemyslel; jejich podpora by nám spíš uškodila.“ Pokyvoval zamyšleně hlavou a bílé vlasy se mu leskly. „Hm. Možná byste mohl pustit do řečí, že lety do vesmíru a konzervatismus se diametrálně rozcházejí. Spotřebuje se moc surovin, čímž se snižuje životní standard – však vy víte, jak na to. Příhodte tam taky tvrzení, že jako pohonných hmot se užívá organických látek, které by se podle konzoušů měly upotřebit k zúrodnění půdy –“

Hrozně rád pozoruji při práci odborníka. Fowler Schocken mi tu na místě z rukávu vysypal všechna pomocná opatření.

Mně stačilo rozvést je do podrobností. S konzervativci je poctivá hra. Ti fanatici s očima planoucíma divným nadšením chtějí světu namluvit, že moderní civilizace určitým způsobem „plundruje“ naši planetu. Zabedněnci! Vyčerpání přírodních zdrojů věda *vždycky* o krok předejde. Vždyť přece sotva začalo být vzácné maso, už jsme tu měli sojáčky. Když začala vysychat ropa, technici vyvinuli pedotaxi.

Svého času mnou taky háraly konzervativní pocity, ale nakonec se všechny argumenty scvrkly na jediný: *správný* způsob života je takový, který se řídí podle Přírody. Což je hloupost. Kdyby byla „Příroda“ chtěla, abychom jedli čerstvou zeleninu, pak by nám nebyla dala niacin nebo kyselinu askorbovou.

Seděl jsem bez hnutí ještě dalších dvacet minut, zatímco Fowler vykládal v tvůrčím vytržení, a odcházel jsem bohatší o objev, který už jsem učinil několikrát: ve svém výkladu mi krátce a výstižně poskytl všechna fakta a pokyny, které jsem potřeboval.

Podrobnosti nechal na mně, ale já měl svou práci v malíčku:

Chceme Venuši kolonizovat Američany. K tomu účelu potřebujeme tři věci: kolonisty; způsob, jak je dostat na Venuši; něco, čím se budou zabývat, až se tam dostanou.